

Praha, 3. května 2017

Podnět kvůli porušení zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a kvůli porušení prováděcí vyhlášky ze dne 24. října 2016, o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání

I. Předmět podnětu a jeho odůvodnění

a) Porušení autorského zákona

Z kopií testových sešitů jednotných přijímacích testů použitých 12. dubna 2017 a umístěných na tzv. [výsledkovém portálu](#) je patrné, že Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále Centrum) vytisklo na jejich delším okraji mj. toto upozornění: *Obsah testového sešitu je chráněn autorskými právy. Jakékoli jeho užití, jakož i užití jakékoli jeho části pro komerční účely či pro jejich přímou i nepřímou podporu bez předchozího explicitního písemného souhlasu CZVV bude ve smyslu obecně závazných právních norem považováno za porušení autorských práv.*

Podobné upozornění uvádí Centrum na vstupní straně [výsledkového portálu](#) dole: *Obsah testového sešitu je chráněn autorskými právy. Jakékoli zveřejnění či užití díla (otázek i celého souborného díla – testu) je tedy možné výhradně na základě souhlasu Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání nebo v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, ve znění pozdějších předpisů.*

A konečně, na konci tzv. Klíče správných řešení připojeného tamtéž za testovými sešity použitými dne 12. dubna 2017 Centrum píše: *Obsah klíče správných řešení je chráněn autorskými právy. Jakékoli jeho užití, jakož i užití jakékoli jeho části pro komerční účely či pro jejich přímou i nepřímou podporu bez předchozího explicitního písemného souhlasu CZVV bude ve smyslu obecně závazných právních norem považováno za porušení autorských práv.*

Otázka ochrany již použitých testů určených pro povinné zkoušky nařízené a organizované státem byla vyřešena již v souvislosti s prvními maturitními testy použitými v roce 2011. **Test vzniká jako autorské dílo, ovšem nejpozději okamžikem použití u zkoušky se stává úředním dílem, a je tedy podle ustanovení § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, vyloučen z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu.** Obdobně to platí o klíči správných řešení.

Z hlediska posouzení síly veřejného zájmu je přitom rozhodující, že **Centru nesmí být ponechána ani teoretická možnost, aby případným neudělením souhlasu k užití mohlo účinně bránit veřejné diskusi** o pojetí libovolného testu, testové úlohy či o pojetí a správnosti klíčů správných řešení. **Právě to ovšem Centrum činí od použití prvních přijímacích testů dne 12. dubna 2017.** Taková diskuse musí být naopak možná počínaje okamžikem, kdy byl test u zkoušky použit.

b) Porušení prováděcí vyhlášky o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání

Ustanovení § 80b odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., školský zákon, uvádí: *Zadání zkoušky společné části maturitní zkoušky a jednotlivé zkoušky podle § 113 odst. 2 písm. a), jakož i jeho jakákoli část, je informací veřejně nepřístupnou od okamžiku, kdy je Centrum za takovou informaci označí, až do okamžiku, kdy je postupem stanoveným v prováděcím právním předpisu zveřejněno.*

Ustanovení § 60b odst. 3 uvádí mimo jiné: *Na zadání testů jednotné (příjmací) zkoušky jako informací veřejně nepřístupnou se vztahuje obdobně § 80b.*

Prováděcí vyhláška uvádí v § 8, Ochrana informací veřejně nepřístupných:

(1) Informací veřejně nepřístupnou je část zadání jednotné zkoušky, která je označena textem „Veřejně nepřístupná informace podle § 60b odst. 3 a § 80b školského zákona“.

(2) Centrum označí jako informaci veřejně nepřístupnou zadání testů z českého jazyka a literatury a z matematiky postavené na úrovni testové úlohy v okamžiku rozhodnutí Centra o jeho využití pro zadání jednotné zkoušky.

Na obou přijímacích testech použitých při zkoušce dne 12. dubna 2017, jejichž kopie je umístěna na [výsledkovém portálu](#), je ovšem vytištěna věta jiná (cituji doslovně včetně chybějící mezery mezi znakem paragrafu a číslem): „*Informace veřejně nepřístupná podle §80b zákona 561/2004 Sb.*“

Soudím, že Centrum nesplnilo svou povinnost uvedenou v odstavci 2 prováděcí vyhlášky. Zadání obou přijímacích testů tedy nikdy nebylo veřejně nepřístupnou informací – a to se všemi důsledky, které z toho vyplývají, případně vyplývat mohou.

II. Návrh vyřízení podnětu

ad a)

Žádám, aby MŠMT jako nadřízený orgán NEPRODLENĚ nařídilo Centru odstranit z [výsledkového portálu](#) a Klíčů správných řešení tam umístěných nepravdivá tvrzení o autorskoprávní ochraně testových zadání, případně klíčů.

Žádám, aby MŠMT jako nadřízený orgán NEPRODLENĚ nařídilo Centru umístit na [výsledkový portál](#) tuto větu: *Obsah testového sešitu je úředním dílem ve smyslu § 3 písm. a) autorského zákona, a je tedy vyloučen z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu.* Případně mu nařídilo umístit tam jinou větu podobného významu.

Navrhuji, aby MŠMT při příští novelizaci školského zákona doporučilo doplnit zákonnou úpravu jednotných přijímacích zkoušek ke střednímu vzdělávání a společné části maturitní zkoušky ustanoveními, která

- explicitně prohlásí již použitá zadání testů, písemných prací a rovněž obsah klíčů správných řešení za **úřední dílo** ve smyslu § 3 písm. a) autorského zákona
- uloží Centru **zveřejnit již použitá zadání testů a písemných prací** nejpozději v den použití, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ad b)

Žádám, aby MŠMT jako nadřízený orgán vyšetřilo rozsah porušení ustanovení prováděcí vyhlášky týkajících se ochrany informací veřejně nepřístupných jakož i odpovědnost, kterou za ně mají konkrétní osoby, vyvodilo ze závěrů šetření odpovídající důsledky vůči těmto osobám a informovalo o nich veřejnost.

Žádám, aby MŠMT jako nadřízený orgán prověřilo účinnost dalších opatření proti úniku obsahu testových zadání před jejich použitím u zkoušky a ověřilo, zda byla dodržena.

Za situace, kdy obsah zadání určených pro použití u zkoušky není předepsaným způsobem označen za informaci veřejně nepřístupnou, hrozí takový únik kdekoli, aniž by jeho případní původci byli postižitelní z titulu porušení ochrany veřejně nepřístupné informace. Únik tedy hrozil počínaje pracovišti Centra a konče školami, v nichž jsou přijímací testy zadávány žákům.

S pozdravem

RNDr. Oldřich Botlík, CSc.